

Esta Noche*

В рокля с блясък на черно лале
la fabulosa Lola** влиза, закъсняла, изкачва стълбите
към сцената от шперплат, и моли който там се
занимава
с подвижния прожектор да приглуши светлината,

да стане по-задушевно. Когато я увенчават с ореол
от лъскави цветенца, тя се впуска в своята тирада,
навлича и съблича двата езика като вечерни рокли
или полове, „ако обичат“ да имат малко уважение

към момичетата, и разкрива за миг очарователната
и неизличима дупка в средата на горните ѝ зъби,
цолм целофанената капка става черна,
нов прожектор я коронясва с перука

достойна за края на столетието
отмята косата си назад - рискован жест -
разперва ръце като вдовица в кървава трагедия,
цялата в порив и черна дантела, и устните се
движат „Ти и аз

срещу Света“. Тя е мъж,
когото не бихте погледнали повторно в спортни дрехи
двеста фунта тежък живот, дупката в усмивката ѝ
е тъжен разказ - но тя е монумент

с мистериозното позволение на роклята.
Това е Esta Noche, латино гей-бар в Мисията***,
черната му врата е дупка в лицето
на оронената му стена. Из цялата махала

витрините на магазините показват през нощта
траурни шапки и ръкавици, сватбени рокли,
пенливи дантели за Първо причастие -
рокли за абитуриенти и абсолвенти,

неизменните обещания светят. В роклята
с цвята на пространствата между уличните лампи
Лола стои непристъпна, роклята,
с която е облечена е в най-широк смисъл

баснословна - урок, критика и колос
на пола, цялата огън и ирония. Гърбът ѝ е
свършено изправен, само ръцете ѝ плавно се движат,
а главата е леко обърната настрани.

Тя е домакинята на карнавала, сряда и събота,
и мъжете се стичат от улиците, от влаковете,
облягат се един до друг, за да оценят
изобретателността на смутените и прелестните,

която Лола приветства на сцената - Виктория, Елена,
Франси, лачени обувки и дълги чорапи
и вечновълнестата нощ спуска се по широките рамене
и с волани на ханиа, течна,

черната коприна на esta noche доказва, че
свършенството и красотата са си толкова чужди,
че едва ли някога се срещат. Тази вечер, казва тя,
облечете я. Костюмът е разрешително

и призвание. Казва, че можете да си навлечете
цялото проклето черно небе с всичките му пайети.
Това е единствената нощ,
която трябва да понесем. Облечете я,
това е единственото, което трябва да носим.

* Esta Noche (исп.) - тази нощ

** la fabulosa (исп.) -

баснословната, приказната

*** Латинквартал в Сан Франциско

Преводе от английски
ИДА ДАНИЕЛ

цениш тази реакция, която е ценна и за мен.
Като автори ние имаме избор. Можем да пишем за
живите или за мъртвите. Не искаме да забравяме
мъртвите и пишем елгии за нашите приятели и
любовници. Но под „мъртвите“ аз разбирам в крайна
сметка, великите поети, за които би трябвало да
пишем, пантеона от слушатели и съдници, седнали
там във въображаеми редици, непознаващи други
критерии, освен тези на вкуса си. Честно казано,
публиката, която може да преценява творбите ми

Худ. Тимъти Къмингс

според закона, историята си или сблъсък им с тях, ми
е подозрителна. По-прецизният текст е миналото,
което пет пари не дава за „гей-поезията“. От друга
страна, много се грижи за някои от конвенциите на
„нормалната“ лобовна поезия. И ти, и аз ти спазваме,
или не? По същия начин гей-чувствата се базират на
нормални чувства, тоест чувствата са си чувства и
литературната традиция си е литературна традиция.
Мисля, че доброто стихотворение ще говори и на
двете публики.

Може би и двамата пишем поради някаква
чувствителност, ако щеш - „гей“-чувствителност,
която и някои нормални притежават (трудно е да се
повярва, че Маларме и Стивънс не са били гей). Тя
оставя отпечатък върху всичко, което правим и
пишем и сродните души ще го разберат.
М.Д.: Със сигурност е грешка да се прави опит да се
пише за определена публика. Да правиш това, означава
да изхвърляш думите си нависоко, да пишеш това,
което мислиш, че една въображаема хомогенна група
ще хареса и разбере. Почти сигурният резултат е
подценяване на публиката, тъй като истинската
публика е по-индивидуална и непредсказуема, по-
човешка, слава Богу. Трябва да помним, че с публиката
винаги има елемент на мистериозност,
стихотворенията са послания, написани на вода и
приливите са приливите на времето. Не може да се
знае къде и кога, ако някой попадне на това
стихотворение, някой, който може да отвори
прозорците и вратите му, ще пребивава там. Това,
предполагам, е идеалният читател, този, който ще
живее в стихотворението. Блейк е казал: „Авторите
са във вечността.“ И мисля, че и читателите са там.
Но не съм съгласен с теб за гей-аудиторията. Не
мисля, че трябва да приемем а priori, че тя е по-
невъзприемчива или безкритична от другите. Като
начало няма една хомогенна група от гей-читатели.
През последните двадесетина години американската
поезия увеличи публиката си. Но все още става въпрос
за отделни личности, пристрастени към
удоволствията, които поезията предлага и нейният
свят често изглежда бялзаван от някаква плавноост,
която прави дихотомията гей - нормален да изглежда
излишна. Подозирам, че гей-мъжете, които четат
моята или твоята поезия, може би слушат по-
напрегнато, по-точно четат по-интензивно, защото
се нуждаят от тези стихотворения, нашите

преживявания са толкова драстично непредставени,
че има глад за това, което би разказало нашия живот.
Да бъдеш „напълно забравен“ като
незадоволителната поезия от Виетнамската война?
Кой знае? Сигурен съм, че въпросите на сексуалната
ориентация и идентичността са централни за
момента на живота ни, но кой би могъл да каже какво
ще стане в бъдеще. Какво прави едно стихотворение
вечно? Артистичността, способността да се
откриват ценни неща, подвижност в рамките на
канона, може би дори ангелска намеса.
Разбирам какво имаше предвид със Стивънс. Не мога
да не мисля, че той е бил това, което правеститите
от Провинсстаун наричат „сестра в името на

любовта“, е, поне що се отнася до стила. С
риск да навлезем в тресавище, по-дълбоко
отколкото ни стига ръстът, нека поговорим
за гей-чувствителността, която може да
има, а може и да няма общо със сексуалната
ориентация и която е по-скоро въпрос на
ориентация към света. С какво мислиш, че се
характеризира?

Дж.Д.М.: В речника на г-р Джонсън
„чувствителност“ означава „бързина на
усещането или схващането“. Терминът тук
се асоциира със склонност към нежни
чувства и госта често се употребява
внимателно, дори сантиментално - една от
любимите цели на Джейн Остин. При Бодлер
и през деветнайсетти век терминът
претърпява огромна промяна и се прикача
към определен тип гений, който е почти
нашвен. Когато автори като Улф и Джоис
поемат по същия път, те също се стремят
към свежест на възприятието, качество на
нестабилност, единичността на индивида,
особеността на преживяването.
Какво става с термина, когато към него се
добави представката „гей“? И за автора или
за читателя става дума? Да вземем първо
читателя. Ако се върна към определението на
г-р Джонсън, ще кажа, че гей-читателите са
бързи, бързи в четенето между редовете,
бързат и да се усмихнат на нуждата от
ирония. Когато етикетът се прикачи към
автора, тогава предполагам, че ще се отнася
за цяла мрежа от инстинктивни симпатии,
възможност да се проследи личното
преживяване чак до голямата митология на
желанието. „Гей“-чувствителност може да
означава и склонност да се стеснява фокуса,
както при толкова голяма част от гей-
литературата, която предимно се занимава
със секс. Не това, което правим в леглото ни
прави гей. То има общо с това, което става в
главата, как работи въображението ни,

накъде ни водят сърцата ни.

М.Д.: Мисля, че го каза много красиво и особено ми
въздейства идеята за възможността „личният опит
да се проследи чак до голямата митология на
желанието“. Изказването ти подчертава едно
съотношение между повърхност и съдържание - между
стила и същност или, казано по друг начин, между
личния език и общия мит, който според мен е в
основата на гей-чувствителността.
И не мога да бъда по-съгласен, че писането на
хомосексуалните граждани като нас ще ни е много по-
полезно, ако се простира отвъд, а не се ограничава със
спалнята. Сложната поредица от усещания и
преживявания, които съставляват това да си гей,
заслужават пълно изследване. Те имат общо със
социалния живот, икономиката, класната стая,
речта, работата, структурата на частния и
обществения ни живот. И дори с вярванията ни за
света, с това как разбираме себе си като тела и души,
как научаваме и определяме структурите на
действителността.

И сега когато, струва ми се, вече няма какво повече да
кажем и пиесата ни приключи, се изкушавам да се
върна към „Сън в лятна нощ“: „Ако сме разгневили
духовете...“ Е, читателю, помни, че смело нагазихме в
трудностите, където определенията се размиват и
дори най-силните духом са безсилни, с надеждата, че
нашата схватка с тези въпроси може би е полезна.

зимата на 1999г.

Превог със съкращения ТОДОР А ЯНЕВА

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: Юлия Кръстева (Париж), Богдан Богданов (София), Кристиан Редер (Виена), Боян Биолчев (София), Ханс Улрих Рек (Кьолн), Никола Георгиев (София)

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: Георги Господинов (гл. ред.)
Бойко Пенчев (зам.-гл. ред.), Малина Томова,
Пламен Дойнов, Амелия Личева
Предпечатна подготовка: "Литературен вестник" ООД
Печат: ДФ "Полиграфически комбинат" София
ISSN 1310 - 9561

Адрес: СОФИЯ 1000, ул. "Г.С.Раковски" № 136,
Банкова сметка: 100 647 392 8 Пощенска банка - СОФИЯ
Ръкописи не се връщат! Хонорари се изплащат всеки трети
понеделник на месеца от 12.00 до 15.00 ч.
Факс: 52 47 64
ВОДЕЩ БРОЯ Николаи Атанасов

Вестникът излиза с
помощта на Център
за изкуства "Сорос"